

DOEPAK

DUPAK DOEPAK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUMELKRANTKRABEL DOEPAK DUPAK
Nr. 216

Semar met blote pootjes: een vingerpop

Wat heb je nodig? Een schaar, lijm en twee vingers.

Semar is een Javaanse wijze én geestige dienaar van goden en edelen. Hij is een van de punakawan (komische personages) uit het wayangspel. Semar lost in veel wayangverhalen (lakons) de problemen op. Hij geeft niet alleen raad, maar maakt ook grappige opmerkingen. Semar heeft een potsierlijk uiterlijk. Zijn bolle buik is bloot en hij heeft een flinke bips. De poppenspeler van het Indonesische wayangspel heet **dalang**. Deze zit met gekruiste benen achter (of voor) het **speelscherm** (kelir). De dalang is de leider van het **gamelanorkest** en beweegt alle figuren, spreekt hun rollen, zingt en vertelt.

Wil jij ook eens een dalang (poppenspeler) zijn? Aan de slag! Plak Semar op een stevig stuk karton en knip hem uit. Steek je wijs- en ringvinger door de twee gaten, zo lijkt het net alsof de paljas blote beentjes heeft gekregen. Veel knutsel- en speelplezier. Tepuk tangan! **Applaus!** Wil je meer te weten komen over de wayang en internationale (volks)poppentheaterfiguren en -technieken? Raadpleeg het **poppentheater-abc** op www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl. Illustratie:

Elsje Zwart ©. Concept/bewerking: **Otto van der Mieden** © (2014). Klik op de **vet gezette** woorden voor hyperlinks. Deze informatie op internet, zie: www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak216.pdf.

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkrumelkrant en -krabbels! Een dupak (spreek uit: dgepak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurteelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uittrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doode stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.